

TEDENSKI "NAPREJ" potrebuje sodelovanja in podpore slovenskih proti-fašistov v Ameriki in Kanadi.

PO VSEH NASELBINAH se pogovorite kaj lahko storite za vzdrževanje in nadaljno povečanje vašega "NAPREJA".

NAPREJ

TEDNIK SLOVENSkih PROTI-FAŠISTI ČNIH DELAVCEV V AMERIKI IN KANADI.

"Toda ne kot privesek meščanskih, kapitalističnih strank in njenih ideologij, temveč kot samostojna politična sila, kot zaveden proletarijat, mora biti delavstvo na čelu skupne borbe vseh demokratičnih sil proti fašistični ofenzivi. Boj proti fašizmu, v vseh raznolikih oblikah v katerih se pojavlja, da sestavni del borbe delavskega razreda za obstanek in svoboden razvoj v lepšo bodočnost."

(Iz "Smernic "Napreja").

STEV. — NO. 33

Entered As Second-Class Matter September 17, 1936, At The Post Office At Pittsburgh, Pennsylvania, Under The Act Of March 3, 1879.

PITTSBURGH, PA. 13. oktobra 1937.

Naslov: NAPREJ P. O. Box 4032 (Arsenal Station) PITTSBURGH, PA.

LETO — YEAR II.

"NAPREJ" JE TEDNIK

SKLEPI KONFERENCE "NAPREJA"

RESOLUCIJA O SMERNACAH

Konferenca z odobravanjem sprejema na znanje poročila dosedanjega odbora in uredništva "Napreja", ki sta dosledno in uspešno začela dvigati delavsko zavest in v veliko smotrenostjo širila med Slovenci ideje zblizanja in enotnosti delovnega ljudstva za boj proti fašizmu, imperijalistični vojni in reakciji sploh.

Prizadevanje z dviganjem delavske zavisti prepričevati Slovence o nujni potrebi enotnosti, naj "Naprej" še v širšem obsegu nadaljuje. List naj tudi vnaprej pomaga in sodeluje pri širjenju in utrjevanju unijskega gibanja, kakor tudi pri stremeljenju za uresničitvijo politične osamosvojitve delovnega ljudstva, v lastni farmer-labor stranki.

Razvitku in okrepljenosti slovenskih podpornih in izobraževalnih društev naj "Naprej" posveča svo skrb. List naj zasleduje cilj, privedi Slovence do spoznanja, da je delovnemu ljudstvu preko vseh strankarskih in verskih razlik nujno potrebna enotnost za skupne nastope proti skupnem nasprotniku — fašizmu in kapitalizmu, da si zamore le s skupnimi, združenimi močmi priboriti večje pravice in političnem, gospodarskem in socialnem oziru, zaščito interesov priseljencev itd.. Le združenje si bo delavstvo moglo uspešno utirati pot v lepšo in srečnejšo bodočnost.

Mednarodnim dogodkom, posebno pa položaju v Sloveniji naj "Naprej" posveča vso potrebno pozornost. Vzbuja in goji naj zavest, da je narodna in delavska razredna dolžnost izseljenih Slovencev moralno in materialno pomagati borcu za narodno, politično in socialno osvobodjenje ter za združenje razkosanega slovenskega naroda.

Z objavljenjem stvarnih poročil o razvoju in življenju v Sovjetski Zvezi, naj "Naprej" podira od združene reakcije vstvarjene lažne predstave o položaju in socialistični delavsko-kmečki državi.

Konferenca nalaga novemu odboru in uredništvu "Napreja", da v smislu sprejetih smernic in te resolucije usmerjata vse svoje delovanje.

SKLEP O LASTNIŠTVU IN ODBORU "NAPREJA"

Da se tudi na zunaj manifestira neodvisnost "Napreja" od političnih strank in tudi od podpornih društev, konferenca sklenu, da smatra naročnike lista brez ozira na njihovo strankarsko pripadnost, politično ali versko prepričanje, kod lastnike lista.

Ker "Naprej" ne namerava vstvarjati nobene posebne organizacije, ki bi mogla organizirano voliti zastopnike v odbor "Napreja", bodo do nadaljnjega kot lastniki lista nastopali na konferenci izvoljeni in (če sprejmejo) predlagani naročniki iz raznih krajev, ki so s svojim dosedanjim delovanjem največ pripomogli, da se je "Naprej" razvil v tedenski list.

Odbor "Napreja" ima kot lastnik pravico in dolžnost upravljati z imovino lista in skrbeti, da bo pisanje lista v skladu s smernicami in sklepi konference, kakor tudi sodelovati pri gospodarskem in političnem izpolnjevanju lista.

Izvoljenemu odboru daje konferenca pravico, da v sporazumu z naročniki v novih krajih, sprejme v odbor potrebno število novih članov.

SKLEP O TEDNIKU

Po vsodbudnih ustmenih in pisanih poročilih iz posameznih naselbin o dosedanjih pripravah za vzdrževanje tednika in njegovo povečanje in opirajo se na zagotovila, da bodo posamezne naselbine predložile jim kvoto v pogledu novih naročnikov, obnovljenih naročnin, prispevkov za tiskovni in propagandni fond ter oglasov, ne samo izpolnile, temveč celo prekoračile. Sklene konferenca, da ima tedenski "Naprej" priložnost izhajati v tednu med 10.—17. oktobrom 1937.

Konferenca potrjuje predlog odbora in določa celoletno naročnino tednika na \$2.50. Vnaprej plačana naročnina za štirinajst tednov naj se preračuna po novi ceni.

Predloge za angleško stran lista, za agitacijska potovanja po raznih državah, kakor tudi vprašanja mladine, žena in deklet, prepušča konferenca v svojo temeljitejšo presojo novoizvoljenemu odboru "Napreja".

ODBOR "NAPREJA" JE NASLEDNJI:

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Predsednik: Anton Horvat, upravnik: Matt Spoler, urednik: Geo. Witkovich, vsi iz Pittsburgha, Pa.

ODBORNICI:

Anton Rupnik, Joseph Presterl, Urbas Ana, Ahacij Prezelj in Anton Janša, vsi iz Cleveland, Ohio.

Kotar Joe, Kapel Jack in Modic Frank, vsi iz Detroit, Mich.

Victor Poverk iz Yukon, Pa., Joe Miketich iz Windsor, Ont. Canada.

Imena nadaljnjih odbornikov iz Chicago, Ill., Steelton, Pa., New York, N. Y., Kirkland Lake, Ont. in Timmins, Ont. Canada bodo objavljena, čim dobimo pismeni pristanek predlaganih, da sprejmejo izvolitev.

"Na meni, na mojih plečih, delavca-proletarca, leži bodočnost slovenskega naroda, naroda-proletarca".

IVAN CANKAR.

Konferenca "Napreja"

Danes objavljamo sklepe konference, ki je ustanovila tednik. Prihodnjic pridejo na vrsto smernice, sprejete od delegatov, ki predstavljajo nekaj okvirni program "Naprejevega" stremeljenja.

Tudi o konferenci sami, ki se je tako ugodno razlikovala od raznih sličnih prireditvev, moramo povedati vsaj par besed. Samo dva duceta ljudi je prisostvovalo in se udeleževalo razprav. Zato pa to niso bili kakšni slučajni ljudje, temveč vsi od prvga do zadnjega so aktivne osebe v delavskem gibanju med Slovenci v Ameriki in Kanadi.

Na svoje lastne stroške so prišli ti klicarji delavske enotnosti iz Michigana, Ohio, Pennsylvanije in Kanade h krstu slovenskega protifašističnega tednika, s katerim hočejo vzbuditi iz dosedanjega mrtvila in iz brezbriznosti slovenske priseljence, ter jih uvrstiti v tabor bojevnikov proti politični in socialni reakciji, ki ogroža že osnovne pridobitve ameriške in francoske revolucije.

Sicer na konferenci nismo nikogar vprašali, kako strankino legitimacijo nosi v žepu ali srcu, niti kakemu društvu ali kateri cerkvi pripada; ker pa smo se medsebojno malo bližje seznanili, ni bilo težko ugotoviti, da so poleg bivših in sedajših socialistov bili strankarsko neopredeljeni, ki se mogoče štejejo še med demokrate, ter da so poleg nekdanjih in današnjih komunistov sedeli taki, ki so na konferenco prišli mogoče naravnost od maše. Če bi delegate vpraševali po njihovem članstvu v podpornih organizacijah, bi se pokazalo, da so iz vrst SNPJ, SSPZ, IWO, KSKJ in mogoče še katerih.

Če bi na konferenci razpravljali o nadnaravnih rečeh, o "absolutnih resnicah" ali relativnih zmotah, o revoluciji ali evoluciji, skratka, če bi govorili o onem, kar Slovenci v Ameriki loči in razdvaja, bi pri taki sestavi konference nastala zmešnjava vseppek. Ker pa smo govorili o tem, kar preko vseh obstoječih razlik med posameznimi skupinami, družji vse Slovence v delavsko skupnost, je vladala ves čas taka enodušnost in e-

Rekonstrukcija vlade v Belgradu

Stojadinovič je bil prisiljen izmenjati pet ministrov v svojem kabinetu, v katerem je prišlo do hudih nesoglasij v vprašanju konkordata in v zunanje-političnih zadevah. Novi ministri so vsi iz vladne stranke in preosnova vlade ne pomenja nobenega razširjanja baze režima. Korošec in Krek, sta ostala še v vladi; doživela sta poraz v svoji fašistom prijazni zunanji politiki, ker je vlada proti njihovem mišljenju sklenila, stopiti v razgovore s francosko vlado za podaljšanje prijateljskega pakta, ki je na isteku.

KONVENCIJA AMERIŠKE DELAVSKE FEDERACIJE

Eksekutivni odbor išče polnomočja, da lahko nastopa proti progresivnim državnim in lokalnim unijam

57. konvencija Ameriške Delavske Federacije je takoj pokazala, da ima pred seboj težavno zadevo. Prvič radi spora s CIO, drugič pa radi raznih svojih državnih delavskih federacij, ki so se odločno izrekle proti nadaljnjemu napadu in izključitvi CIO unij kar skoduje delavstvu v splošnem. To je vprašanje, okrog katerega se suče konvencija, kajti rank in file je za združenje in da prihaja čas, ko bodo to morali vpoštevati tudi voditelji A.D.F.

Reakcionarni voditelji Hutcheson, Frey in Woll, ki pravzaprav diktirajo Greenu njegovo razdvajalno taktiko in boj proti CIO, zahtevajo izključitev CIO unij. Baš radi tega hočejo amandirati pravila v toliko, da bi izključitev odbora lahko sam izvršil. Imenovani trije so znani oznanjevalci rdečega strašila v ameriškem delavskem gibanju. S takimi očitki upajo prepričati ameriško ljudstvo, da sta CIO in John L. Lewis preveč nevarna.

Pretekli teden so sprejeli več važnih resolucij. Nekatere so bile dobre, a žalostno je, da so obsodili Federalno delavsko razsodišče, češ da je pristransko in preveč naklonjeno CIO. Govori se celo na tej konvenciji, da bo treba amandirati tudi Wagnerjev zakon v smislu, ki ga vsak otrok lahko spozna za nazadnjaškega.

Konvencija ima namen zahtevati bojkotiranje japonskih izdelkov, s katerimi je ameriški trg preplavljen, da vsaj deloma oslabi japonski imperijalizem in da se na ta način pomaga napadenemu kitajskemu narodu.

Green je v svojih dosedanjih govorih podvajal demokracijo. Pravi, da je to najvažnejša točka pri A. D. F., da se vedno ravna v smislu demokracije, CIO je Green skušal očrniti za diktatorsko v rokah John L. Lewisa. Pozabil pa je povedati, da je ravno CIO oni faktor, ki je povzročil da je federacija v prošlem letu napredovala za 831 tisoč članov. Zdjaj šteje po poročilu 3,271,726 članov.

DELAVSTVO V DETROITU NOMINIRALO SVOJE KANDIDATE

O'Brien za župana, Sugar, Frankenstein in Reuther in trije drugi za mestne koncilmane, dobili veliko število glasov

Organizirano in združeno delavstvo v četrtem največjem mestu v Združenih Državah je demonstriralo svojo moč na volišču, ko je pretekli teden nominiralo svoje kandidate za župana in 6 mestnih koncilmanov, katere je podpirala tudi avtna unija v Detroitu.

Največ glasov je dobil stari republikanec Reading, za njim pa Pat O'Brien, ki je porazil starega politikarja zastopniška velebussinasa John Smitha, katerega je podpirala Ameriška Delavska Federacija in ostala reakcija. Poleg O'Briena je bilo na združeni delavski listi nominiranih 6 mestnih koncilmanov.

Maurice Sugar, odvetnik avtne unije in dobro znan zagovornik delavcev v Detroitu, je eden od 9 koncilmanov izmed 18 nominiranih, ki je dobil toliko glasov, da je bil 7 po vrsti z 88,108, Walter P. Reuther, predsednik West Side lokala je bil 13, R. J. Thomas, predsednik Chryslerjevega lokala pa 14. 48 kandidatov je bilo eliminiranih.

"Zmaga ljudstva"

Walter P. Reuther je v svoji izjavi rekel med drugim:

ROOSEVELTOV GOVOR

Eden izmed vzrokov, da so si fašistične države upale tako drzno gaziti mirovne pogodbe in obstoječi mednarodni pravni red, je bil ta, da najbolj ogrožene demokratične države v Evropi (Francija in Anglija), niso bile sigurne, kako stališče bi zavela Amerika v slučaju oboroženega konflikta, katerega Rim in Berlin provocirata. Ko je Mussolini pozval Etiopijo, ko sta Hitler in fašistična Italija šla nad spansko ljudstvo, se v Belu hiši niso posebno razburjali. Interese ameriškega velekapitala te vojne niso posebno zadevale, iz nesebične, gole privrznosti k pravici, človečanstvu in svobodi pa še ni nikoli nastopila kaka buržoazna vlada. Sele ko so japonski imperijalisti s svojim vpadom na Kitajsko začeli spodkopavati temelje ameriških gospodarskih interesov na Dalnjem Vzhodu, je predsednik Združenih Držav spregovoril besede, katere treba z vsem odobravanjem pozdraviti. Današnja svetovna situacija bi bila mnogo sigurnija, če bi ta govor bil izpregovorjen ob pravem času, recimo vsaj pred dvema leti.

Rooseveltove govor je močno odjeknil v vsem svetu. V Italiji, Nemčiji, na Japonskem sikajo ogenj in žveplo na "amerikanskega boljševika". Tem napadom se pridružuje ameriška reakcija in celo nekateri slovenski dnevniki v Ameriki so črtali iz predsednikovega govora centralno misel: fašizem je vojna, ni nobene garancije, da bi Združene Države ne bile potegnjene v vojni vrtinec, proti fašističnim napadalcem je treba postaviti močnejšo protisilo, združenje vseh miroljubnih narodov za ohranitev miru, pravice in svobode.

"Današnje stanje nasilja in mednarodnega brezpravosti je začelo pred dvema leti. Začelo se je z neupravičenim vmešavanjem v notranje zadeve drugih držav, z vpadanjem v tuje ozemlje. Brez napovedi vojne, brez vsakega obvestila in brez vsakega vzroka, se ubija iz letal žene, otroke..."

"V času takozvanega mira, podmornice potaplajo in napadajo ladje. Žrtvuje se nedolžne ljudi in narode v poželenju oblasti in nadoblasti, ki je brez vsakega obzira na pravico človečnosti."

"Nič ne naj ne misli, da more Amerika računati na kako milost, da se lahko izogne, da ne bo napadena..."

"Če se to zgodi, ne bo nobene druge sigurnosti kot orožje. Vihar bo nesel dokler ne bo pogažen zadnji cvet kulture, dokler ne obliži zadnje ljudsko bitje."

"Če nečemo tega doživeti, se morajo miroljubni narodi združiti za skupen nastop. Oni, ki cenijo skupno svobodo in ki priznavajo iste pravice svojim sosedom, morajo skupno nastopati za zmago pravice in moralnih principov, za zmago miru in pravice."

Da bodoje tem lepim besedam sledila odgovarjajuca dejanja, mora poskrbeti delovno ljudstvo, katerega vojna in fašizem najbolj ogrožata.

ZDRUŽENO DELAVSTVO ZMAGUJE V VOLITVAH V PENNI

V okolici Pittsburgha je zmagalo več kandidatov, ki so bili podpirani po CIO unijah v primarnih volitvah. Največja zmaga je bila v Duquesne in McKeesport, Pa., v velikih jeklarskih centrih, kjer je bila reakcija v sedlu leta in leta. Mesta bodo zdaj v rokah sposobnih delavcev. John Mullen, SWOC organizator bo izvoljen za župana v Duquesne, Elmer Maloy v McKeesport, in Hrvat Peter Breletič za aldermana.

V Homesteadu je bil nominiran za mirovnega sodnika Arthur Junstrom, preds. jeklarske unije pri U. S. Steel in delavski voditelj v Homesteadu.

V Monessen in Donori, Pa. sta bila nominirana kandidata SWOC in sicer James Gold in Mike Sweeney.

V Ambridge, Pa. je bil ponovno nominiran burgess P. J. Caul, ki je vedno simpatiziral z delavci in bil aktiven v jeklarski kampanji. Ko se je pričela velika kampanja v Ambridge je dovolil shode proti volji American Gridge Co. in drugih, ki so hoteli to prepričati. Slovenec Joseph Becek, predsednik concila, je propadel za tax kolektorja za nekaj glasov.

Združeno delavstvo je zmagalo v Rankinu, kjer je bilo nominiranih več radijskih in jeklarskih delavcev za razne urade in sicer John A. Martček za burgesa, Steve Crnković in Dominic Sappazuto za koncilmane, Anthony DiGuilio, za auditorja.

V Aliquippu so bili nominirani jeklarski delavci: Paul R. Normile, Michael J. O'Conner, Peter P. Haubner in trgovec George Kiefer. Tukaj je dolgo let kraljevala Jones & Laughlin Steel s svojimi podrepani v mestnih uradih, ki so izvajali strašanski teror, ko se je pričela organizatorična kampanja. Unija je naredila temu konec.

V Midlandu je zmagal ves demokratični tikit, katerega je podpiral SWOC, ki bo imel 17 mož v mestnem odboru.

V Versaillesu je bil nominiran Vernon Noble, Joseph Zalac in George Branic in koncil. Vsi trije jeklarski delavci.

V Brackenridgu sta bila nominirana William Fischer za burgesa in Ferd Bindell za burgesa v Tarentu.

POSILJAJTE PRAVOČASNO DOPISE

Dokler se list še tiska v Chicagu, moramo imeti dopise za torško stališče najpозneje v petek zvečer. Če boste to vpoštevati, ne bodonobene nepotrebne jeze, niti obojestranske zamere, radi neobjavljenih dopisov.

POMAGAJTE UREDNIŠTVU

Konferenca je rekla, da ste vsi naročniki lastniki lista. Poslužite se te pravice in sporočite uredništvu, kako želite imeti urejevan list. Ali hočete več dnevnihi vesti o dogodkih pa Ameriki ali več člankov o pomenu in značaju teh dogodkov? Želite li da pričemo objavljati daljši roman ali se vam bolj dopadejo krajsje stvari, ki se ne bodo cele mesece vlekle skozi list? Hočete imeti več ali manj poročil iz starega kraja? Ali naj nadaljujemo z objavljanjem slovenskih zadev iz vidika važnosti, ki jo imajo v političnem, socialnem in narodnem gibanju, ali pa želite da vam pišemo, kdo se je iz nesrečne ljubezni zastrupil, o talvinah, ropih, ter o sličnih osebnih zgodah in nezgodah? Ali naj prostor za vesti iz Sovjetske Zveze napolnimo s prepisavanjem lažnjih telegramov "iz Moskve", kot dela to Molek, ali hočete stvarnih podatkov o resničnem življenju narodov v Sovjetski Zvezi? Hočete imeti v vašem listu več ali manj slik, ali mogoče nobenih? Ali naj potemiško pod naslovom "Beležke" razširimo ali skrcimo?

Takih vprašanj bi imeli še mnogo. Za danes naj zadostujejo dosedanja. Tisti, ki ste "Napreju" pomagali, da je zrastle v tedenski list, pomagajte mu s tem, da uredništvu pisмено svetujete, da razložite svoje mišljenje.

Vaš odgovor nam bo pokazal, da vas razvoj "Napreja" veseli in zanima, vaš molk pa si homo razlagali tako, da mečete "Naprej" v isti koš kot druge "paperje".

NAROČNIKOM

Poglejte na naslovni listek. Če vam je naročnina istekla, poravnajte isto čimpreje. Ne čakajte na zastopnika; sami od sebe pošljite po pošti, s čekom ali pa tudi kar enostavno v pisnu, če vam je banka ali pošta preveč od rok.

NAPREJ
SLOVENIAN WEEKLY ANTI-FASCIST LABOR PAPER
IN U. S. A. AND CANADA
Published Weekly by
NAPREJ PUBLISHING COMPANY
SLOVENIAN AUDITORIUM, 57th & BUTLER STREET

Narocnina: Za celo leto \$2.50; za 9 mesecev \$2.00; za 7 mesecev \$1.50; za 4 1/2 mesece \$1.00; za 2 meseca 50c.

Dopis brez podpisa se ne priobčujejo
Vso korespondenco, denar za naročnino in oglase, pošiljajte na:

NAPREJ
P. O. BOX 4032 (Arsenal Sta.) PITTSBURGH, PA.
562

KONFERENCA "NAPREJA"

(Nadaljevanje s 1. strani)

da se tiska v 1,500 izvodih in da je dobil 243 novih naročnikov, odkar se je povečala njegova oblika.

Med delegati so bili ljudje, ki so na raznih konferencah velikih organizacij poslušali finančna poročila o milijonskih rezervah. Kakor na vse prisotne, je tudi na te po izkušnjah stare može, napravilo viden utis, ko so se iz predloženih računskih izvlečkov prepričali, da je "Naprej" aktiven, čeprav so njegovi skupni dohodki v zadnjem tromesečju znašali le borih \$862.54. S prostovoljnimi, brezplačnim delom kakor v uredništvu in upravi, tako tudi pri zbiranju naročnin, fonda in oglasov v naselbinah, je dosežena maksimalna štednja, tako, da je bilo vsega samo \$601.15 izdatkov. Stari odbor je prišel na konferenco s 261.39 v blagajni.

Z manj kot tristo dolarji začetni izdatki tednik je predzno in bi pomenilo siguren polom v najkrajšem času, če bi vzeli merilo, po katerem se navadno presoja med ameriški Slovenci življenska sposobnost kakega podjetja. Kdor pa je videl in slišal na konferenci zbrane slovenske protifašistične prostovoljce, kdor je čul njihove enodušne izjave in zatrdila, da bodo predloženi načrt za vzdrževanje tednika ne samo izpolnili, nego gotovo prekoračili, kdor razume veliko tvorno silo, ki jo predstavlja ideja, ki je privredila do konference, ta se ne bo čutil, da so se brez oklevanja in v trdnem prepričanju na uspeh dvignile vse roke, ko je Tone Rupnik dal na glasovanje za takojšno izdajanje tednika.

Na konferenci sprejeli načrt za vzdrževanje tednika in majhen. — Dobiti 340 novih naročnikov, obnoviti 400 naročnin, zbrati \$350 za fond in najti za istotako visoko svoto oglasov, vse to v treh mesecih do novega leta, to bi tudi za stare, utrjene organizacije bil trd oreh. Pittsburska konferenca si je zadala to nalogo, računajoč na lastne sile, ki že obstojajo, pa tudi v zaupanju na sodelovanje desetih in stotin novih pristavev združenja in enotnosti, ki se bodo pridružili.

Številna pisma iz Penne, Illinois, Brooklyn, N. Y., Kansasa, Montane, Wisconsin in Minnesote, brzojav društva "Novo Življenje" iz Detroita

druga številka že boljša od prve. Dalje poleg lepega uvodnika je par dobrih člankov o aktualnih vprašanjih, v katerih vlada med Slovenci v Ameriki precejšnja zmedenost. Od drugih tudi napredno se označujočih slovenskih publikacij, se razlikuje "C. G." že po tem, da napram Sovjetski Zvezi zavzema stvarnejše stališče in da se ni uvrstil v protisovjetsko sveto alianco, v kateri so tako enotno združeni Molek, Gardener, Trunk, Pirc, Debevec itd. Izbojčana je tudi tehnična stran: ostale so še one prababične vinjete ob robu uvodnika, ki bi se dale zamenjati s kakimi sodobnejšimi sredstvi tiskarske umetnosti.

Lajanje i bevsjanje s strani nazdnjakov je eden izmed dokazov, da je "C. G." krepko začel orati lezino, v kateri se je plevel tako brezskrbno razvijala.

"CANKARJEV GLASNIK" ŠTEV. 2.

Točno je izšla druga številka "C. G." s sledečo vsebino:
Napredek je zakon (uvodni članek); Katka Zupančič: Pritisk od zgoraj (povest, nadaljevanje); Jože Sircel: Jernejeva pravica (pesem); Premagana depresija (članek); Daljni vzhod (članek); Elbin Kristan: Nevesta iz starega kraja (rtica); Zvonko Novak: V kresni noči (pesem); Rusi na severu (članek); Žensko poglavje (članek); Za gošpodinje; Elbin Kristan: Ob zadnji uri (igra, nadaljevanje); Svetovna drama v španiji (članek); Utrinki. — Naslov: Cankarjev Glasnik, 6411 St. Clair Ave., Cleveland, O. Narocnina tri dolarje na leto, \$1.75 za pol leta, posamezen zvezek 30c.
Z veseljem ugotavljamo, da je

VIGILANTSTVO -- priprava za fašizem

ZVEZE NACISTOV, FAŠISTOV IN SREBRNOSRAJČNIKOV V JEKLARSKI STAVKI.

Petek, 8. oktobra je bil važen dan radi odkritja, ki ga je povzročila Liga protiv vojni in fašizmu, o aktivnosti in srebrnosrajčnikov, ki so sodelovali v protidelavski akciji med stavko pri Republic Steel, Bethlehem Steel in Youngstown Sheet & Tube.

Liga proti vojni in fašizmu je za ta dan poklicala v Pittsburgh vidne zastopnike znanosti, javne delavce, pravnike, žurnaliste, ki so si medseboj zvolili člane sodišča, ki so nato ves dan pred kakimi tristo zastopniki ameriškega in evropskega tiska zasliševali pozvane priče iz stavkovnih mest in presojali predložene dokumente o vigilantstvu. Kapitalistično časopisje kolikor mogoče malo poroča o tej prireditvi, ki je razkrila široko zasnovane priprave velikega kapitala, s silo uničiti državljanske pravice delavstva po vzorcih iz Nemčije in Italije.

Na shodu so nekatere priče ponovile svoje doživljaje z vigilantov. Povedale so, kdo je organiziral te tolpe in kdo jih financira. Prva priča je bil mladi Joseph Morton iz Masilona, O., ki je orisal boj, katera je provocirala kompanijska policija potem, ko je redni policijski načelnik bil poslan na pritisk višjih uradnikov Republic Steel na počitnice. Policija je napadla stavkarje brez povoda, ko so imeli malo zabavo v unijskem uradu. Posledica: 2 ustreljena, 50 ranjenih. Morton je dalje povedal, da so sedaj v zaporu samo še 4 stavkarji izmed 160 aretiranih, drugi pa so bili izpuščeni, ker ni nobenih dokazov.

nih protidelavskih agentur, posebno pa one, katero je vodila neka Susan Sterling v Clevelandu. Ta agentura je pošiljala svoje špijune na delavske shode in provocirala spopade med policijo in stavkarji. Zapleteni so kajpak tudi višji političarji.

Ko je Roger Baldwin od American Civil Liberties Unije vprašal Miss Baker, kaj je na to storila uprava mesta Clevelanda, je odgovorila, da je omenjena resolucija ostala na mrtvi točki radi pritiska jeklarskih magnatov Girdlerja in Purnella, ker je župan Burton njihov sluga.

VIGILANTI V JOHNSTOWNU IN WEIRTONU

Priče iz Johnstowna so izjavile, da je družba organizirala in financirala "back to work" gibanje, poleg teka je tudi naredila močan pritisk na trgovce, da so izvajali ekonomski pritisk na stavkarje. Groceristi so ustavili kredit odjemalcu, ki je bil na stavki. Tako so delali tudi drugi kreditorji, da so stavkarji bili v veliki nevarnosti, da izgubijo pohištvo, avtomobile in lede-nice, katere so kupili na odplačila. Iste priče so o tem pričale tudi pred National Relation preiskavi, ki je odkrila teror in korupcijo družbe in župana Shilda, kateremu je družba plačala tisočake za njegovo umazano delo.

Priče iz Weirtona so povedale na shodu še bolj tragične dogodke o terorju vigilantov in "hatchet ganga", ki je dolgo vodil teror nad jeklarskimi delavci, da jih odvrne od organizacije. Preiskava je dognala, da so vse družbe posevčale največjo važnost vigilantom, kompanijskih policiji in privatni armadi, ki je bila dobro oborožena za vsak napad.

SKLEP PREISKOVALNEGA ODBORA

Po temeljitem študiranju in zaslišanju prič iz raznih drugih mest, je odbor dognal, da je vigilantstvo predpriprava fašizma v Ameriki. Roger Baldwin je pojasnil in naglasil vojno nevarnost. Po njegovem mnenju je ameriško delovno ljudstvo mnogo napredovalo zadnja leta, toda ni pa popolnoma varno pred fašizmom. Svetovni dogodki, španjska in kitajska vojna ogrožata ves napredek. Pozval je v boj proti vojni, kajti ameriški kapitalizem si želi vojno, da uskladi delavsko gibanje, kakor se je zgodilo v Italiji in Nemčiji, kjer so napovedali vojno socializmu, češ, da sta socializem in komunizem, ki ogrožata svetovni mir in človeštvo. Poročilo preiskovalnega odbora bomo objavili čim ga dobimo.

O ŠPANJI

GENERAL MIAJA, BRANITELJ MADRIDA

Don Jose Miaja (Miaha) je 59 letnik. Njegov oče je Bask, a mati je iz Asturije. Rojen je bil v Oviedu. Oče je delal v tovarni orožja v tem mestu. Stavljam generalu vprašanja:

- Kaj je napravilo na vas največji utis tekem te vojne?
- Obnašanje madridskega prebivalstva.
- A najslabši utis?
- Zaslepljenost demokratičnih sil pri presojanju španskega vprašanja.
- Kaj mislite o tehnični pripravljenosti Franca?
- Inozemski material ni opravičil pričakovanja na Gva-

dahari. Tuji preizkušajo tukaj svojo "totalitarno" vojno, nad ženami, nad otroci. . .

- Evakuacija Madrida?
- Precej težavno. Privadili so se, ne bojijo se več. Ko pridejo kamijoni za evakuacijo, se žene z troci poskrijejo. . .
- A bodočnost?
- Za bodočnost se nič ne bojim. Imamo rezerve, a linija fronte je vrezana v dušo vsakega, ki želi pravico in svobodo.

Gledam po sobi: postelja, miza, telefon. V kleti. Na veliki mizi zemljevidi. Na steni visi slika Romeo Torresa.

Nordahl Grieg.

PISMA SLOVENSkih PROSTOVOLJCEV IZ ŠPANJE

Danes smo na odmoru in pišemo pisma. Prijatelj so me odredili, da napišem pismo v Ameriko, kjer še nisem bil. Pišem na "Naprej", kate-rega kakor vse slovenske liste iz Amerike željno pričakujemo. Človeku zaigra srce, ko v kaki pavzi bojnih operacij dobi v roke list na svojem materinem jeziku. Žal, da nam premalo pošiljate in da ne dobimo ob vsaki priložnosti naših slovenskih listov. S pismi je še slabše. Zakaj ne dobivamo od vas v Ameriki več pisem? Nič zato, če se osebno ne poznamo. Mogoče bo to pismo povzročilo, da se bo odločil kak ameriški Slovenec in da nam bo poslal par vrstic, ki nas bodo uverile, da je še kaj proti-fašistov v Ameriki.

Lani ob takem času je bila parola prostovoljcev in celega španskega naroda še "No pasaran" (oni ne bodo prodrli); letos je naša parola "Pasaremos" (mi bomo prodrli). Zmaga mora biti naša, to je odločno in trdna volja nas vseh.

Vse Slovence, Hrvate in Srbe v Ameriki toplo pozdravljamo.

Viktor Pregelj.

ODKRITJE SREBRNOSRAJČNIKOV

Po odpočitku milice iz stavkovnih mest v Ohiju, je Tom Girdler najel v službo vse črne elemente. Miss Baker je izjavila, da je bila omenjena agencija v stalni zvezi z nemškimi konzuli in voditelji nacističkih kemp širom Amerike, kakor tudi z italijanskimi fašisti. Tukaj se je prvič izvedelo tudi za srebrnosrajčnike, ki imajo svoj sedež v državi Ohio. Srebrnosrajčniki so podzemska organizacija, katere član je tudi šerif Elser iz Youngstowna.

With America's Youth

"YOUNG BLOOD IN THE LABOR MOVEMENT"

The conventions of the newly organized C.I.O. unions have shown how an injection of the new generation, the youth, can revitalize the labor movement.

The American trade union movement has realized that the young workers are part and parcel of the general flow of labor. More so the young workers have become an important cog in the union wheel. These young workers have been a fertile field for the labor exploiters, but now they have turned Frankenstein. For years boys and girls have been swallowed up in the nation's industries to displace the men and women at lower wages. The owners of the factories and mills thought it a wise and profitable investment when they hired a young worker. Here was a cheaper wage slave, a faster worker and a docile one. They thought young boys and girls out of school were in tune from labor organization, toda they

Sledeči odstavki so iz 1563 števe. "Proletarca", ki je "delavski list za misleče čitate-lje".

"Japonske osvojitve nadaljnih kitajskih provinc odrezujejo Rusijo in bolj od Kitajske in povečavajo nevarnost japonske invazije v Sibirijo na čezdalje daljši fronti."

"Zdaj ko se je Japonska zapletla v vojno s Kitajsko, ima Rusija privolno udariti in zbiti tako nevarno nasprotico na tla kakor se nikoli, nasprotimo na tla kakor se nikoli, menijo mnogi. Pripravljena je, torej čemu ne udari?"

Viktorio Mussolini, sin italijanskega fašističnega poglavarja, se nahaja v Ameriki. Prišel je sem, da izpopolni svoje izkušnje na polju filmske produkcije. Policija ima polne roke dela, da ga varuje pred demonstracijami, ki jih povsod, kjer se prikaže, organizirajo protifašisti.

Izgleda, da se je kakemu Macedoncu posrečilo vrniti v socialističen list take odstavke, ki jih je v članku še več. Toj da je Sovjetska Zveza danjadoslednejši pobornik za ohranitev miru, da nima nobenih imperijalističnih namenov in da japonska invazija Kitajske ne zaveda nobenih direktnih sovjetskih interesov — to se v članku prikrizje, samo zato da se lahko brižgne: "zelo slabotni morajo biti, da si ne upajo začeti vojne sedaj, ko je tako lepa prilika! Pisu bi seveda ugajalo kot marsikomu drugemu, če bi Moskva vlekla iz žerjavice kostanj za angleške in ameriške imperijalistične interese, ki so v resnici ogroženi.

Nerazumljene satire in sarkazmi. Teško je človeku, če se prehitro ali prepočas razvija in zgubi kontakt z okolico v kateri živi. V takem položaju se je znašel Ivan Molek. Ko smo pred nedavnim v "Napreju" rekli, da besede "čistokrtni Rusi, ne židje" smrdijo po antisemitizmu in da razlika med Ukrajinci, Rusi in Belorusi ni manjša, kot med Slovenci in Macedonci, se je Molek izgovoril, da mi ne poznamo sarkazma. V "Proletarcu" je Podgrintovski čisto upravičeno pokazal na neukusnost "Janekov", ki so na škodo "C. G." bili objavljeni v njegovi prvi številki. Tudi za Podgrintovska ni-ma Molek drugega odgovora kot: Sramuj se, ne veš kaj je satira. Je pač težko, če človek postaja kronično nerazumljen. . .

Pri tej priliki pa je Molek zagrešil stvar, ki bi se ne smela udomačiti med pošteni ljudmi. Brez drugih dokazov, samo na podlagi subjektivnega prepričanja o Podgrintovskemu stilu, dolži istega, da je svoji kritiki hvalil svojo lastno robo, kar se med pisatelji smatra za hud pregrešek. Ta slučaj naj poravnata Molek in Podgrintovšek med seboj, vsi se pa moramo upreti proti takim metodam.

Sicer pa naj storijo v Moskvi tako ali drugače, pri pisu ne bodo našli nikoli milosti, ker je načelen samo v eni stvari, v sovrastvu do delavske države.

Nagrado bi zaluzil tisti, ki bi si vzel čas ter se potrudil ugotoviti, kolikokrat Molek ponavlja ena in ista poročila o eksekucijah v Sovjetski Zvezi, če mu hitlerjanski centrala ne dostavlja dovolj svežih izmišljotin.

Ko je namreč v potu svoje-ga obraza šival svoj članek zaničevanja Sovjetske Zveze, so dogodki že dementalni njegove trditve. Zato je na koncu članka dodal na hitro roko še dostavek:

"Glasujte za delavske kandidate kjer so bili postavljeni, v vseh slučajih pa proti reakcionarjem." Ta "Naprejeva" direktiva se s. Zajozdi nejasna. Zato vprašuje koga naj po tem nasvetu volijo clevelandski komunisti, ter izraža bojazan, da bo "Ameriška Domovina" v agitaciji za demokrate dobila pomoč "Napreja".

"Vzlic vsemu pa je Moskva prošlo soboto naslovila vladi v Tokio zelo ostro, skoro izzivalno noto".

Če bo v Clevelandu 2. novembra kandidiral delavski kandidat, je treba glasovati za njega. Če vsled obžalovanja vrednih prilik ne bo kandidiral nobeden predstavnik klove politične osamosvojitve delavstva, zavedni volilci ne smejo ostati doma. V prisiljeni izbiri med dvema kapitalističnima kandidatom, je pamet veleva glasovati proti hujšemu reakcionarju, ki je v tem konkretnem slučaju Burton. Če bi bila "Ameriška Domovina" v tem slučaju tudi proti hujšemu reakcionarju (kar v resnici ni), bi se take enotne fronte s katoliškimi delavci, ne imeli nič sramovati. Politika: "Naj se svet pokrezne, s katoliškimi delavci pa ne gremo za nobeno cen skupaj." je nepravilna in škodljiva. Nas resnično veselja da je razpoloženje katoliških delavcev v Clevelandu la-

Izzivalne note so namreč provokatorske note. Kaj naj mislimo o človeku, ki v istem članku očita najprej, da je sovjetska država premalo odločna v varovanju svojih interesov, nato pa jo osvrkne spet zato, ker je japonskim imperijalistom poslala preostro noto, ki jo označuje celo kot provokatorsko.

Res misleči čitatelji "Proletarca" bodo z lahkoto uvideli, kam pes taco moli. Članek hoče pri bojevitvo razpoloženih ljudi vzbuditi nerazpoloženje proti Sovjetski Zvezi z očitkom, da se Moskva boji vojne, ker je preslaba, pri pristihih miru pa hoče doseči isti cilj s tem, da trdi: Sovjetska Zveza provocira Japonsko.

"Proletarec" služi, da bi poleg mislečih čitatelev, imel tudi misleče pisce.

would not take him in, therefore he had no organization to fight his grievance. In turn the young workers looked upon this union with suspicion and even contempt and spurning it when it made moves to organize them. This is one of the reasons why there is flowing today two currents in the American labor movement. One a strong, aggressive ever growing river: industrial unionism and the other a senile, conservative and pale creek: Craft unionism.

The young workers realizing that they had no parental roof under which to seek shelter during this economic storm had to choose between Unionism or individualism, higher wages and better working conditions, etc., or the continued low wage standard. Unionism is today being chosen and it's a union built along industrial lines. Labor has decided that to harvest the millions of unorganized it must build an organization appealing to the taste of the workers of 1937. So we have the C.I.O. Several unions who are yet in their infancy as far as age goes, but young giants when it comes to tallying their membership are the Auto Workers Union, the Radio and Electrical Union and others. These youthful unions have progressive in principles have many young aggressive leaders, their enthusiasm and spirit; their militancy and democratic union procedure has even stimulated the rank and file of the craft unions and the effect, they have on the hide-bound unions of the A. F. of L. has been such that the Painters' union will have a convention for the first time in eight years.

The injection of youth into the labor movement, the new blood of 1937 has awakened the slumbering giant and it's moving; that is why the labor exploiters are trembling.

Victor Poverk.

Ko je bilo gori povedano že v tiskarni, smo prejeli naslednjo, 1564 števe. "Proletarca". Uredništvo tega lista se je v tej številki samo ogrdilo od takega pisanja in s tem do gotove meje popravilo nesocialistično razlaganje, ki smo ga navedli. To z veseljem bolj-alno ugotavljamo.

(Dalje na 4. strani)

IZ KANADE Iz slovenskih naselbin v Ameriki

MISLI OPAZOVALCA

Ko človek čita ameriške in naše slovenske časopise, vidi, da razni sicer liberalni pisci neprestano trdijo, da med režimi v Nemčiji, Italiji in Sovjetski Zvezi ni nobene razlike, da je tu in tam diktatura in teror.

To se ponavlja že leta in leta, tako da se zdi, da je tako zatrjevanje upravičeno. Pogledajmo pa malo bližje, kako stvar stoji. Po pičlih informacijah, ki do nas prihajajo, o stanju v eni in drugi od omenjenih držav vemo, da na primer v Nemčiji požigajo in uničujejo tisoče knjig, ki jih staknejo po knjižnicah. Iste knjige pa v Sovjetski Zvezi tiskajo v velikanskih nakladah in jih širijo med ljudstvom. Če kdo misli, da je vsaj na zunaj diktatura tu in tam, bo moral vsaj priznati to, da "diktatura" v Sovjetski Zvezi podpira in ščiti ravno to, kar Hitler preganja in uničuje, da razlika le obstoja.

Vsem je že znano in ni treba šele dokazovati, da Hitler in Mussolini pripravljata in provocirata novo svetovno vojno. Da je "diktatura" v Sovjetski Zvezi skozi dvajset let svojega obstoja nastopala za ohranitev miru in proti vojnim hujskačem, ne bo nihče mogel zanikati, saj to priznava tudi sam Molek, ki bi Sovjetsko Zvezo v žlici vode vtupil, če bi mogel.

Vzemimo nadalje Španijo. Sovjetska Zveza je bila prva, ki se je postavila na stran padlega španskega ljudstva, katerega moralno in materialno podpira. Zastopnik Sovjetske Zveze je razkrinal fašistične pirate, ki so potapljali trgovske ladje po Sredozemskem morju in njegova zasluga je, da se je organizirala mednarodna straža proti Mussolinijevim podmornicam. Za naše pametneže je Mussolini, ki je z ognjem in mečem pozeptal Etiopijo in ki kolje in požiga po Španiji isto kot Stalin, ki pomaga napadenemu ljudstvu.

Kaj pa teror? Tega ne boš mogel zanikati, da v Sovjetski Zvezi obsojajo generale, visoke stranke in državne uradnike na smrt, da čistijo stranke in državni aparat — me boste vprašali. Meni pri tej stvari pada v oči ena stvar. V Nemčiji, Italiji, v Jugoslaviji, so žrtve terorja delavci, kmetje, srednji sloji. "Teror" v Sovjetski Zvezi pa trebi generale, direktorje in slične osebe na višjih položajih v državi in stranki. Primerjava nekaj pokazuje! Nadalje, v fašističnih državah obsojajo in ubijajo ljudi radi propagiranja idej, radi zahteve po svobodi, pobijajo tiste, ki so na strani ljudstva. Tudi v najzagrizenejšem Hearstovem listu pa nisem še čital, da je v Sovjetski Zvezi bil kdo obsojen radi kakih idej. Vsem obsojenim so bila dokazana zločinska dejanja: izdaja, sabotaža, atentat, umor, itd.

Diktatorja Hitler in Mussolini brez predhodnega posvetovanja s parlamentom, še manj pa z ljudstvom, proglašata za kane in po svoji glavi diktirata. V Sovjetski Zvezi "diktator" Stalin izdelal predlog, ki gre na referendum ne samo v parlament, nego po vseh tovarnah in delavnicah. Že leto dni se diskutira po vsej Sovjetski Zvezi načrt za tretji petletni plan. Celotno vrsto dodatkov, sprememb, izboljšanj in popravkov je bilo vnesenih. Take "malenkosti" o "diktatur" naši časopisi zamolčujejo so to storili na zapadu.

Memphis, Tenn. — Južni najemniški farmerji v tej okolici so sklenili na svoji konvenciji, da se priključijo CIO organizaciji, katerega bomo s tem pojačana za 35 tisoč članov — farmerjev.

jo in ko bo petletni plan sprejet, bomo čitali "Stalin je diktiral tretji petletni načrt". Ni razlike pravijo ljudje, ki ne razlikujejo strupenih gob od užitnih. Za take ljudi je goba goba, pa konec besedi.

Nasprotniki Sovjetske Zveze očitajo delavski državi, da se oborožuje in da skrbi za svojo obrambo pred mnogimi sovražniki. Kako lepo bi bilo če bi Sovjetska Zveza bila ne-pripravljena, kot je danes Kitajska ali kot je bila Etiopija, kaj ne? "Hitler, Mussolini, Stalin se oborožujejo "kričijo po reakcionarnih časopisih in skušajo s tem dokazati, da so vsi enaki. Hitler in Mussolini naperjata svoje orožje proti tujim narodom, osvajata tuja ozemlja, podjarmljata svobodne narode, Sovjetska Zveza pa se pripravlja, da brani svoje pred temi napadalci. Toda goba je goba, oboroževanje v cilju roparskega osvajanja tujega je isto, kot oboroževanje za zaščito lastnega ozemlja in svobode.

O vsem tem bi morali v "Napreju" večkrat in temeljiteje razpravljati.

T. R. Cleveland.

BROOKLYN. N. Y.

Že dolgo je, odkar se nisem oglašil. Bili smo preveč zaposleni. Imeli smo v naši Uniji sedem-tenedensko stavko, tako da smo bili vedno na nogah. Sedaj se je stvar pomirila. V kratkem se bo naš lokal priključil CIO in dela bo spet čez glavo, ker kampanja za organiziranje delavstva ne sme nikdar zaspati.

Na društvenem polju smo Slovenci nekam zaostali. Poleti je bilo prevročje, vse je v prostem času hitelo iz sopare in gnječje velemesta. Sedaj pa pričena sezona družabnih prireditev bo menda boljše.

Upamo, da ste na nedeljski konferenci napravili dobre sklepe. Nam list zelo ugaja. Radi precejšnjih stroškov ni prišel nihče, pošiljamo pa \$10.00 za propagandni fond od našega društva "Sloga" 4320 IWO. Sugestij za izboljšanje pisanje lista nimamo. Smo z doseganjem kar zadovoljni. Ogromne težkoče in zapreke bomo z vstrajnostjo in delom prebrodili. Gledali bomo, da bosta uradnost in uprava imela čimveč potpore od našega zanimanja in sodelovanja. Priložena je nakaznica za \$16.00.

A. Glazar.

AUBURN, ILL.

"Naprej" pravilno piše

Čitam v "Napreju", da se nekateri ne strinjajo s tem, da list piše o Sovjetski Zvezi itd. Taksi čitatelji so v zmoti. Mi potrebujemo pravih poročil o delavski državi, o kateri po drugih listih čitamo samo nerensnico in zlobne laži. Strijamo se s pisanjem za skupnost in enotnost delavstva in z vsem kar je doslej pisal "Naprej". Tukaj smo Slovenci večinoma za CIO in tudi za obrekovano Sovjetsko Zvezo. Drugič več.

Frank Mlačnik.

SVOBODA GOVORA

Da ne bo kdo mislil, da ne obstoja v Ameriki svoboda govora, naj vzame new yorkski Herald Tribune, ki poveljuje v nebesa govor nekstega fašističnega agenta, Merwina Harta, ki poziva ameriško ljudstvo v revolto proti novemu dealu. Za kaj to, lahko čitate tudi v 90% ameriškega tiska, ki rohani proti Rooseveltu, komunizmu in demokraciji. "To je moderna demokracija", bodo rekli nekateri zagovorniki "demokracije".

KO PIŠEŠ PRIJATELJU ALI ZNANCU, pristavi par besed in opozori ga, da izhaja "Naprej", list slovenskih protifašističnih delavcev v Ameriki in Kanadi, ki se je zadal nalogo pospeševati vse, kar more služiti interesom delovnega ljudstva. Povabi prijatelja, da se naroči na list in da postane sodelavec pri gibanju za enotnost, ki bo dala delavstvu potrebno silo, da zatre fašizem in da si v miru in svobodi gradi boljše in srečnejše življenje.

PITTSBURŠKE VESTI

VAZNA KONFERENCA

V nedeljo dne 3. oktobra se je vršila važna konferenca zastopnikov lista Naprej, ki je določila bodoče smernice in se izrekla za tednik, ker je tako želela večina zastopnikov in čitateljev. Tednik prične izhajati s to številko in potem vsak teden. Konferenca se je udeležilo 18. zastopnikov iz raznih krajev Amerike in Kanade. Vršila se je v Slov. Domu, kjer so se vsi počutili prav domače. Sklepi so bili sprejeti brez najmanjše opozicije. Največ navdušenja je bilo za tednik, ker čitatelji si želijo takega čtiva.

V BOLNIŠNICI

V bolnišnici St. Francis se zdravi Joseph Pavlakovich iz Sharpsburga, kateremu je pri delu poškodovano nogo. Mož je eden najstarejših naseljencev in aktiven na društvenem polju dolgo vrsto let.

Na domu se zdravi rojak John Eržen iz North Side, kakor nam poroča njegova hčerka, ki nam je ob enem poslala novega naročnika. Boazen nam ni znana. Upamo, da kmalu okreva.

NA VESELICO IN IGRO!

V soboto dne 16. oktobra se odpeljejo z busom članice ženske Zveze, pevci in pevke društva "Prešeren" v Rankin na prvo dramsko prireditev samostojnega društva "Danica". Pevsko društvo bo podalo več pevskih točk, da bo zabava bolj vesela in uspešna. Družbi se lahko pridružijo tudi drugi posetniki.

BROWDER PRIDE V PITTSBURGH

V nedeljo popoldne, dne 17. oktobra se vrši velik shod v Duquesne Gardens na Craig St., na katerem bo govoril Earl Browder, tajnik komunistične stranke. Govoril bo o vsakdanjih problemih delavcev, o ekonomskem in političnem gibanju, ki je važno za vsakega, kdor si s lastnimi rokami služi vsakdanji kruh. To bo ena največjih demonstracij te stranke, kjer se pričakuje 5 tisoč oseb. Mož je briljanten govornik, ki dobro ve, kdo je sovražnik ubogega delavca. Poleg bo še več zabavnih točk.

DRUŠTVENA VESELICA

Društvo štev. 126, S.S.P.Z. priredi svojo veselico dne 20. novembra v Slovenskem Domu. Vstopnina bo nizka, za katero se dobi prigrizek ali pijačo.

DRUŠTVA S.S.P.Z. v Pittsburški bližini in daljni okolici prirejajo veliko skupno veselico, ki bo 30. oktobra, v dvorani na hribu v Bridgeville.

Zlatko Balokovič, znani hrvaški violinski virtuozi bo 10. novembra nastopil v Pittsburghu v prid fonda za zgraditev jugoslovanskih prostorov v katedrali nauk (univerzi). Te "jugoslovanske" prostore v katedrali spravljajo skupaj izrazito režimski ljudje; Slovenci in Hrvati smo pri celi stvari zelo zastopavljani. Kdor pa želi slišati zopet Balokoviča, ne bo storil nobenega greha, če bo med poslušalci.

Pittsburška mestna politika

Bivši župan McNair se pridružil republikancem

Pittsburški volilci imajo pred seboj precej kožljivo politično situacijo, ki utegne zmešati glavo marsikateremu, ako ne bo sledil kampanji z odprtimi ušesi. Med demokrati je nastal razkol še pred primarnimi volitvami, ki ne bo zlahka poravnana. Ta spor bi lahko koristil republikancem, ki upajo s pomočjo McNaira in poražene "delavske demokracije" liste, zmagati v jesenskih volitvah, ter se zopet polastiti mestne uprave.

Spor ima zelo čudno ozadje. Izvira namreč od voliteljev starokopitnega delavca, ki mislijo, da so delavci še vedno tako zabit, da jih zopet potegnejo za nos — v taborn najhujše reakcije. To taktiko "vodi" stare u-nije tudi v drugih krajih, kjer še ni znakov boljše delavske zavestnosti. Toda v Pittsburghu imajo zelo slabe izgleda za zmago — saj tudi ne smejo zmagati!

PREDLOG IN POZIV!

Ker so delavske razmere take, da zahtevajo vso pozornost delavcev vsled bližajoče se volilne kampanje in še bolj važne konvencije jeklarskih delavcev, ki se bo vršila prve tedne meseca decembra tega leta, smatram za potrebno in koristno, da se slovenski delavci počujajo o položaju, da bodo zmagali pravilno slediti nadaljnjim razvojem svojega gibanja.

Zato predlagam, da se skliče javen shod vseh slovenskih delavcev, ki naj določi dneve rednih sestankov, na katerih se naj pretresa vse delavske zadeve. Na takih sestankih bi imeli priliko dobiti potreben pouk, ki je nujen vsem delavcem. Ker pa to ni lahko organizirati, bi bilo priporočljivo, da podvzamejo podpora društva potrebne korake čimprej. Jaz sem prepričan, da bi sestanki slov. delavcev nam vsem mnogo koristili.

Jaz dalje smatram, da so Slovenci zavedni delavci in bi lahko igrali važno vlogo v raznih unijah. Prosim vsa društva in člane — delavce, da to vprašanje dobro premislijo in da pričnejo z akcijo. **M. Spoler.**

RANKIN, SWISSWALE, BRADOCK

Društvo "Danica" vas vabi!

Med Swisswale in Bradockom se nahaja naselbina Rankin. Tu imamo Slovenci svoje samostojno podporno društvo "Danica", ki šteje danes okoli 80 moških in 20 ženskih članov. Imamo svojo lastno dvorano na 332 — 3 St., ki nam zastoduje za naše vsakdanje potrebe, premajhna pa je za prireditve večjega obsega. 20-letnico našega društva smo sklenili praznovati v večji dvorani in sicer v novem hrvaškem domu na 4 cesti. Prirejamo igro in prosto zabavo. V naši okolici bo to prva igra in naši igralci se trudijo, da bodo pri tem prvem nastopu stoprocentni. Poleg komične igre "Brat Sokol" bo nastopilo tudi pevsko društvo "Prešeren" iz Pittsburgha in prepričani smo, da nikomur ne bo žal in da bo vsak našel veliko duševnega razvedrila ter prijetno zabavo. Posetili nas bodo razni gostje, pride gi predsednik SSPZ John Kvaritch, pride G. Witkovich, urednik "Napreja" in drugi. Imeli boste priliko seznaniti se s temi borci za delavsko stvar. Po igri in koncertu bo prosta zabava in ples. Igral bo orkester Frank Habicha. Za lačne in žejne bo skrbel odbor.

Vse to se bo vršilo v **soboto 16. oktobra**. Program prične ob 7 uri zvečer. Vstopnina za vse skupaj je samo 25c.

Vabimo vse Slovence in Hrvate iz bližnjih naselbin. Na svidenje v soboto 16. oktobra v hrvaškem domu na Rankinu. Za odbor **Anton Rednak.** (Dopis iste vsebine je poslal tudi L. Karish. — Ured.)

SREČNA AMERIKA

No, zdaj vemo, da nas bo kmalu obiskal bivši angleški kralj Edward s svojo ameriško soprogo, ki je kraljica njegovega padca, za spremembo iz trona mesto raz konja. Prišel bo proučevati "delavske razmere" in "stanovanjski problem" povru. Pravi, da obišče tudi Pittsburgh in Detroit, namreč Forda, kjer v resnici treba nekaj več kakor samo proučevati delavske razmere. O Forda ne bo dobil potrebnih informacij, Mellon je umrl, delavci pa ne bo niti videl, še manj pa da bi se nanje obrnil za kakšno pojasnila. Čemu torej pride? Neka rojakinja je tako jezna na Simpsonovo, da je ne bo šla čakati na postajo, ako ne prejme posebnega povabila.

Torej vi, ki živite v slabih bajtah in oni, ki so že napol v grobu vsled težkega dela, in glada se lahko tolažite, da vam bo zaljubljeni bivši kralj pomagal, kakor je angleškimi delavcem!

IZ UREDNIŠTVA:

Članke V. Poverka, J. Drobniča, več dopisov, mednarodne vesti in vse slike smo morali izpustiti, radi pomanjkanja prostora. Pridejo na vrsto prihodnji teden. — Treba bo v doglednem času povečati list na šest strani, kar se lahko kmalu zgodi, če bo dovolj odziva od vas, ki čitate "Naprej"

CLEVELAND, OHIO

Slab rezultat primarnih volitev

Primarne volitve so pri kraju. Ali smo se delavci v Clevelandu kaj naučili? Mislim, da prav malo ali nič. Na socialističnem tiketu je kandidiral Louis Zorko v 32 wardi je bil na tretjem mestu z 332 glasovi; na istem tiketu je kandidiral tudi Simpson. V 32 wardi bil je sedmi ter dobil 252 glasov. Edin napredek moramo zaznamovati v 30 wardi ker je kandidiral; on je na drugem mestu z 1780 glasovi. Za majorja je kandidiralo sedem kandidatov. Sedajni župan je dobil 103,602 glasov; demokrat M'Willia's 72,031; Dulea socialist 1,517 glasov ter komunist Wi'ter 2,237 glasov. Primerjajmo te številke pa bomo na jasnem. Pravi gotovi smo, da nas bo še naprej bičal buržoazni bič. Še bodo padali po naših glavah policijski količki. Velike skušnje smo imeli letošnje leto z stavkami. Dokazi so tukaj, kaj je delal naš župan, komu je pomagal, za katere interes je šel v boj proti delavstvu. In na vse zadnje smo delavci lepo poljubili bič, katerega je spletel za nas in s katerim nas je tepel. Ostali smo polti kužki, ter mu dali 103,602 glasov. Ta zaupnica se bode še grenko maščevala nad nami. Dali smo 16,516 glasov večine preko vseh sedem ostalih kandidatov za majorja človeku, kateri je šel pred par meseci pripušal, da so nas brutalno pretepal z našim denarnjem plačani policisti ko smo se borili za našo delavsko in človečansko pravico, za sigurneje delo in boljši kos kruha. Vprašanje je sedaj ali bomo taval kar naprej v spanju? Ali bomo katerikrat začeli misliti svojimi lastnimi možgani? Ali bomo pa še v naperji pripušali da bodo možganski trusti delali in mislili za nas in to na stroške

naše nezavednosti ter našega krvavo prisluženega zasluzka. Zadnji čas je, da se prebudimo, da napravimo enotno fronto, da se udeležujemo delavskih shodov, da delamo v delavskih vrstah, ne glede ako pripadamo v stranko ali ne. Dela je za vse dovolj, v organizaciji vsem bode naučili kaj je za delavske interese koristno in kako jih je treba izvajati. Dokler bo delavstvo verjelo lepo donečim frazam in pumpanju plačanih hlapcev, bo vedno tepeno. Trdna volja ter zaupanje v samega sebe, zavednost da smo delavci, kateri te trote preživljamo z našim potnim obrazom, to moramo imeti pa bomo z lahkoto kljubovali vsem zaprekam. Stopimo skupaj, da bomo silne napake popravili, ter prihodnji pometli smeti iz praga.

V naslednjem hočem pisati par odlomkov o zmagi C.I.O. Labor Relations Board je odločil da ima unija pravico do kolektivnega pogajanja za vse delavce v Bendix Product corporation plants v South Bend, Ind. Board je tudi vključil pravico kolektivnega pogajanja za tovarniške klerke ter time-čelkarje, ako prav so na selary. Kompanija se je upirala tej uvebdi od zadne stavke leta 1936; sedaj pa jo je morala sprejti. Značilno pravico za uniziranje in kolektivno pogajanje kompanijskih policmanov. Unijski odvetnik Jakobs se je izrazil, da tega ni pričakoval in da je to prvokrat v zgodovini Združenih Držav, da je kaka unija dobila pravico do kolektivnega pogajanja za policmane. Odvetnik se je izrazil, da bo ta odlok opipljav tudi pri drugih korporacijah. To je dalekosežna pridobitev za nas. — K. B.

CLEVELAND, OHIO

Opozke k primarnim volitvam

Primarne volitve so za nami. Izpadle so tako, da bomo dobili republikanca za majorja, če se prav hitro ne zbrhitamo. Ko smo bili v stavki nas je Burton s količki po glavah božal in nekaterim preskrbel večni mir in pokoj. Izgleda da se je Clevelandčanom to postopanje zelo dopadlo, stotisoč volilcev ga je zopet nominalo. Burtonovi volilci so glasovali za nasilje nad delavci, za višje davke ter proti prizadevanje demokratizacije. Tisti, ki so za republikansko reakcijo, so šli v strnjjenih vrstah na volišče, delavci so pa ostali doma in ponavljali svoj star izgovor: "Bodo že opravili brez mene". Kako so "opravili" se vidi. Za bližnje volit-

ve moramo vse delavce spraviti v volilne kočice. Burton mora dobiti zaslužen odgovor s strani delavstva. Pristopati moramo v delavske organizacije, hoditi na seje in zborovanja, poslužiti se moramo politične pravice, ki nam jo dajejo volitve. Če bomo brezbrizno posedali po porčih, bomo zaman čakali, da nam bodo pečeni golobje kar sami leteli v usta.

Ko pridete iz tovarne po 8 urah garanja, trudni in premočeni, s krvavimi žulji, mislite malo o vsem tem. Išcite pot v boljšo in lepšo bodočnost, čitajte delavske časopise, sodelujte v organizacijah.

Victor Wood, član CIO.

WINDSOR, ONT.

Na obisku v Pittsburghu

Že dalje časa sem imel namen obiskati nekatere prijatelje in znance v Pittsburghu, kjer je največ rojakov iz Bele Krajine. Ta prilika mi je bila dana povodom konference lista "Naprej", na kateri sem bil navzoč za naš okraj. Obiskal sem več svojih prijateljev, ki so me sprejeli z nekakimi pridržki, ko so izvedeli, da sem prišel radi "Napreja". Prijatelji so najbrž mnenja, da moramo biti vsi enaki, in jim ne gre v glavo, da smo v Kanadi deloma drugačni, mislim razvitejši.

Da smo Slovenci v Kanadi drugačni, da smo drugačnega mnenja kot naši starejši priseljenci v Ameriki, je povsem naravno. Prišli smo v Kanado šele po vojni. Naše skušnje v svetovni vojni in leta po vojni so vplivale na nas močnejše, kakor na rojake v Ameriki, ki so sledili razmeram v domovini samo potom časopisov. Mi ne moremo pozabiti kaj se je dogajalo v starem kraju tedaj in vemo tudi dobro kaj se godi sedaj. Poročila iz Jugoslavije in propaganda, je spravila marsikateroga Slovenca v zadržano, da ne ve, komu bi verjel. Oni, ki so šli kedaj domov na kratek obisk, so spoznali razmere le površno, ker jim ni bilo potreba tam ostati.

Na konferenci v Pittsburghu sem opazil nekaj, kar se mi strinjalo z mojim prvotnim mnenjem, katerega sem imel o Pittsburghu in naših Belih rojakih. Jaz sem bil informiran, da se sploh ne zanimajo za nič, kar je važnega v življenju. So sicer nekoliko preveč konservativni na površju, toda znotraj še razlikujejo le v enem vprašanju, katerega

Joseph Miketič.

